

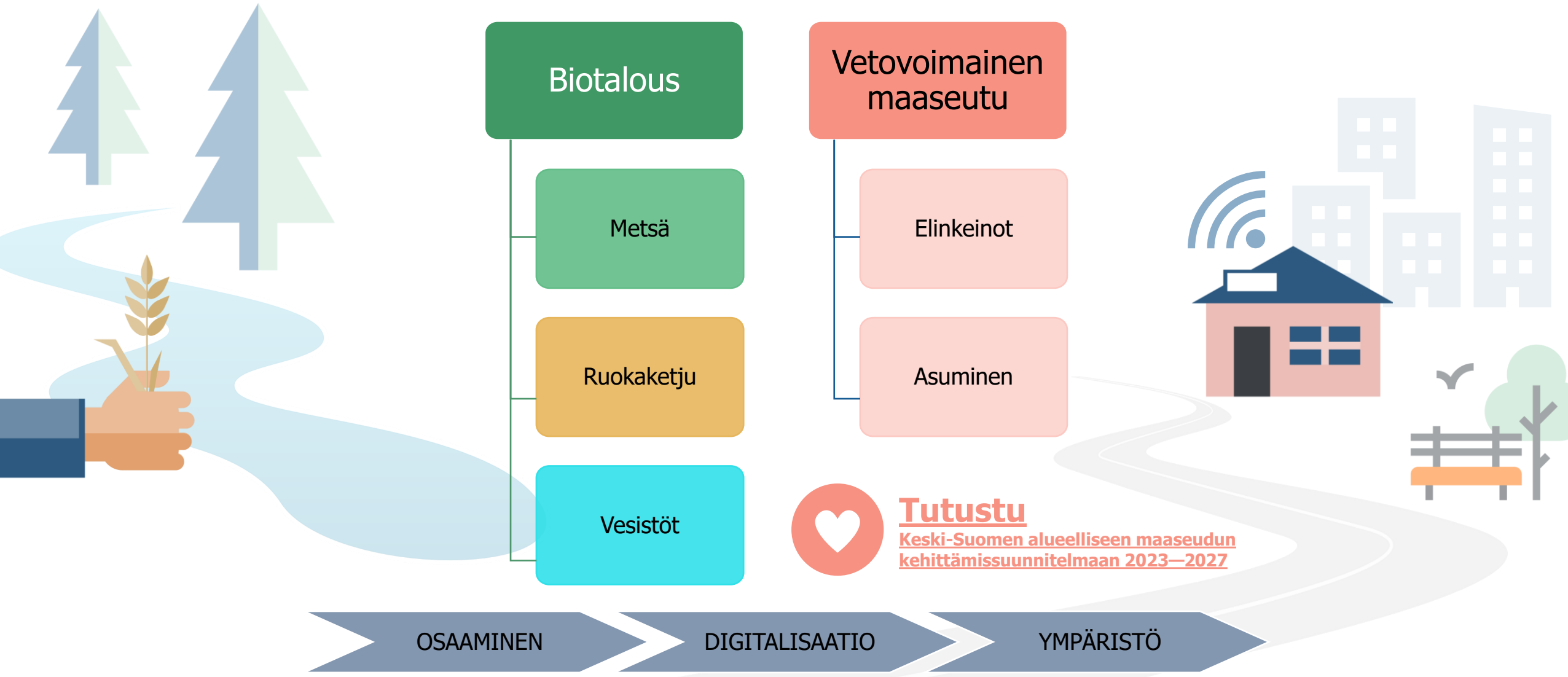
Yleishyödylliset investoinnit

Keski-Suomen ELY-keskus

Markku Skonbäck, Tiia Rantanen ja Leena Koponen

6.6.2023

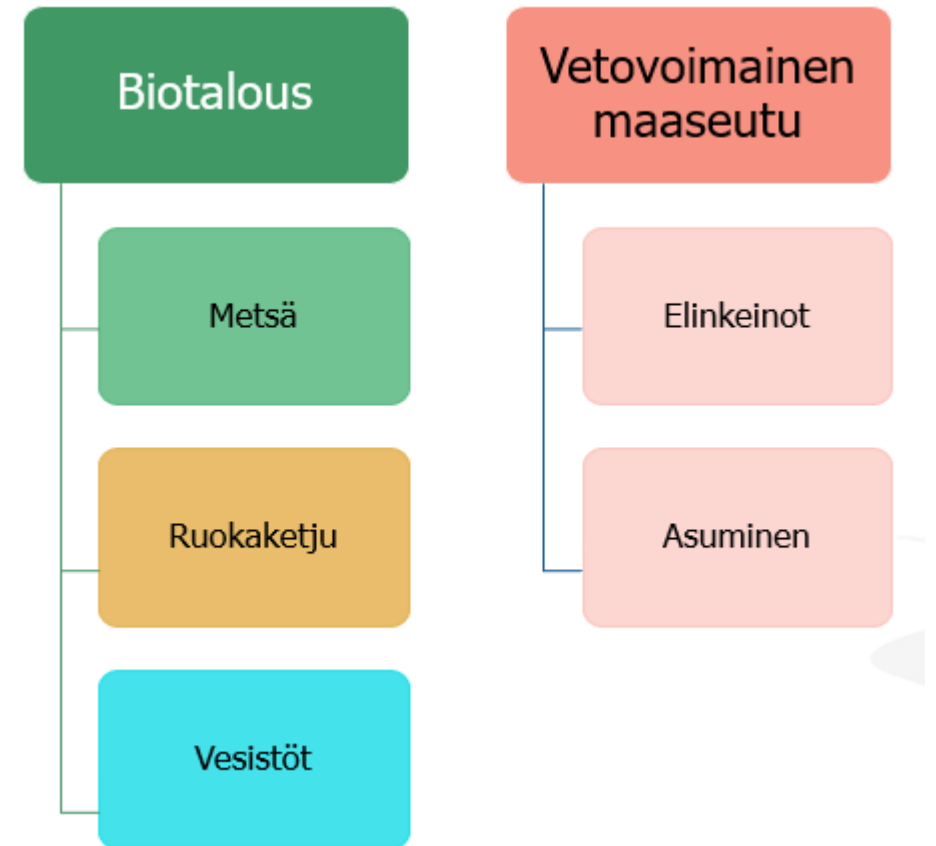
ELÄVÄ KESKISUOMALAINEN MAASEUTU

Investoinnit

Tavoite esimerkiksi

- On kehitetty uusia metsästä saatavia tuotteita (esim. kemian- tai lääketeollisuuteen, terveyden- ja kauneudenhoitoon).
- Vesistöjä hyödynnetään täysimääräisesti matkailussa.
- Yritystoiminta kehittyy ja kasvaa yrityskoon kasvun myötä ja kansainvälistymisen avulla.
- Tuotekehitys yrityksissä on lisääntynyt huomattavasti
- Tie- ja tietoliikenneyhteydet ovat kunnossa

Kehittämishankkeet rahoituskaudella 2023–2027

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
 - Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. vesihuolto)
- Laajakaistainvestoinnit
- Yhteistyötoimet
 - Maaseudun innovaatioryhmät (EIP-hankkeet)
 - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
 - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
 - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
 - Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon
 - Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi
 - Yhteistyö: Älykkäät kylät

Yleishyödylliset investoinnit 1/2

- Tuki maaseudun palvelujen ja kylien kehittämiseen
- Tavoitteena on
 - lisätä maaseutualueiden kestävyttä ja elinvoimaisuutta,
 - lisätä asuinympäristön monimuotoisuutta, ekologisuutta ja turvallisuutta,
 - parantaa maaseudun pieninfrastruktuuria,
 - kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Tukitaso Leader-ryhmäkohtainen
- ELY-keskus: Tukitaso enintään 65 % hyväksyttävistä kustannuksista
- Poikkeuksena
 - ympäristö - ja ilmastoteemassa, tuki enintään 80 %
 - poikkeuslistan investoinnit, tuki enintään 100 %
 - vähämerkityksisenä tukena rahoitettavat investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseksi 40%
- Julkisoikeudelliselle yhteisölle voidaan myöntää tukea vain, jos muun julkisen rahoituksen osuus julkisesta rahoituksesta on vähintään 30 prosenttia.

Yleishyödylliset investoinnit 2/2

- Tuensaajia voivat olla esimerkiksi kunnat, yhdistykset tai osuuskunnat.
- Aineelliset ja aineettomat investoinnit mahdollisia.
- Yleishyödyllisenä ei voi pitää yritystoiminnan kaltaisessa toiminnassa tarvittavia investointeja.
 - Tuki ei voi kohdistua elinkeinotoimintaan kilpaillulle toimialalle, jossa se vääristäisi kilpailua.
 - Yritystoiminnan kaltaista toimintaa on kaikki sellainen toiminta, jota tavanomaisesti harjoittavat yritykset (välinevuokraus, leirintäalueet, maneesit, kuntosalit ja muu kaupallisesti harjoitettava liiketoiminta, pääsymaksulliset tanssipaikat, ruokapalvelujen tarjoaminen, majoitustoiminta jne.)
 - Jos investointikohdetta käytetään pääsääntöisesti tai osittain muuhun, kuin yleishyödylliseen toimintaan, tuki voidaan myöntää vähämerkityksisenä tukena, **jos markkinapuute on todettu**. (Hanke Vna 17 §, 2 mom)

Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

(INV Yleishyöty 01, CAP s. 838—843)

- Hankkeilla luodaan ja parannetaan
 - maaseudun energia- ja resurssitehokkuutta sekä
 - turvallisuutta ja uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja sekä
 - energiatehokkuutta ja energian säästöä lisääviä investointeja
- Ilmastoneutraalius on tavoitteena
- Tuettavana kohteena voi olla esim.
 - uusiutuvan energian käyttöönotto yhteisissä tiloissa tai käytöstä poistuneiden turvetuotantomaiden ei-tuotannollisen käytön edistäminen.
- Tuki enintään 80 % hyväksytyistä kustannuksista.

Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon

(INV yleishyöty 02 CAP s. 844—848)

Hankkeilla

- edistetään ja parannetaan vesiensuojelun tilannetta,
- vahvistetaan yhteistyötä ja verkostoitumista
- kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja pienten vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden ja maaperän hoidossa ja kunnostamisessa.
- Tuettavia kohteita voivat esimerkiksi olla:
 - luonnonvarojen kestävään hoitoon liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemia koneita tai laitteita (yhteiskäyttöön),
 - jakamis- ja kiertotalouden investointeja,
 - ei-tuotannollisia kosteikkoinvestointeja niille toimijoille, jotka eivät ole mahdollisia tuensaajia ei-tuotannollisissa investoinneissa.
- Tuki enintään 80 % hyväksytyistä kustannuksista.

Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

(INV yleishyöty 03, CAP s. 849—853)

- Tuen avulla toteutetaan investointihankkeita, joilla parannetaan
 - maaseudun maisemanhoitoa,
 - kylämaisemien monimuotoisuutta,
 - luonnon monimuotoisuutta ja
 - ekosysteemipalveluita.
- Toimenpiteillä pyritään tarjoamaan asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.
- Tuki enintään 80 % hyväksytyistä kustannuksista.

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen (INV yleishyöty 04, sivut 854—859)

- Tavoitteena on parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, lisätä asuinympäristön ekologisuutta ja turvallisuutta, parantaa maaseudun infrastruktuuria sekä kehittää kylien yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- **Vesihuoltoinvestoinnit**
 - pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta lisääviä investointeja (yhteys kansalliseen vesihuoltouudistukseen)
- **Maaseudun pieninfrastruktuurin ja toimintaympäristön parantaminen**
 - mm. monipalvelukeskusten, yhteistyöskentely- ja innovointitilojen ja etätyötilojen, sekä yhteiseen käyttöön tarkoitettujen rakennelmien/rakennusten kautta.
- **Maaseudun kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen**
 - luonnon virkistyskäytön, toiminnallisten luontoharrastusten, vapaa-ajan infrastruktuurin investoinnit ja kulttuuripalveluihin liittyvät investoinnit luovat tärkeitä vetovoimatekijöitä myös matkailulle ja monipaikkaisille asujille.
 - Erityisesti turvallisuutta ja esteettömyyttä lisäävät investoinnit.
- Tuki enintään 100 % hyväksytyistä kustannuksista.

Investoinnit, joihin voi saada korkeintaan 100 % tuen hyväksyttävistä kustannuksista

(poikkeuslista)

- Turvallisuutta ja varautumista edistävät investoinnit (esim. ensiapuun liittyviä ja palopelastukseen liittyviä investointeja)
- Palvelukokeilujen investoinnit, joilla etsitään ratkaisuja maaseudulla palvelujen saatavuuteen
- Kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajanpalvelujen investoinnit, nuorten palveluja parantavat investoinnit
- Valmiudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen, investoinnit yhteisten tilojen kunnostamiseen
- Älykkäät kylät -hankkeen suunnitelmaan sisältyvät investoinnit, joilla parannetaan alueen tulevaisuuden suunnitelmia kestävästi

Vesihuoltohankkeet

- Vesihuoltoinvestointeina rahoitetaan pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta parantavia investointeja.
 - Uuden teknologian käyttöönotto
 - Huoltovarmuutta ja turvallisuutta edistävät hankinnat
 - Siirtolinjat
- Tukea voi saada korkeintaan 65 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Kustannukset enintään 1 milj. €.
 - Vesihuoltohankkeisiin edellytetään muuta julkista rahaa 10 %.
- Tukea voi saada yksityis- ja julkisoikeudellinen yhteisö.
 - Julkisoikeudelliselta yhteisöltä edellytetään 30 % muuta julkista
- Investoinnilla tulee olla yhteys [kansalliseen vesihuoltouudistukseen](#)
 - Suositeltavaa, että kunta on mukana suunnittelussa ja kunnan vesihuoltosuunnitelma huomioidaan investointihankkeessa.
 - Tuki ei saa kohdistua kunnan lakisääteisiin palveluihin.

(Huom. Yhteistyöhankkeilla voidaan rakentaa vesihuoltotoimijoiden yhteistyötä.)

Laajakaistainvestoinnit

- Tuki investointihankkeelle
 - Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt
- Laajakaistainfrastruktuurin rakentamiseen, parantamiseen ja laajentamiseen maaseutualueilla
 - Alueille, joilla huippunopeita yhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta
- Tuettu tietoliikenneverkko oltava teknologiariippumaton
 - Rakennettavan verkon tulee taata 1 Gbit/s nopeudella toimiva yhteys.
- Tukitaso enintään 65 % hyväksytyistä kustannuksista.
 - Osa hankkeen rahoituksesta voi olla talkootyötä.
 - Ei kuntarahavaatimusta
- Kyläverkko jää tuensaajan omistukseen ja tuensaaja sitoutuu pitämään verkon käytössä tuen ehtojen mukaisesti.
- **UUTTA:** markkina-analyysi pakolliseksi.

Yleishyödyllisten investointihankkeiden kustannusmallit

- Investoinneissa kustannusmalli on aina tosiasialliset kustannukset.
- Käytettävä tuen maksutapa
 - 1) Tuotosperusteinen
 - 2) Kustannusperusteinen (ns. kuittiperusteinen maksu)
- Tukipäätöksellä vahvistetaan hankkeen kustannusmalli ja maksutapa.
 - Hankkeen kaikilla toteuttajilla oltava sama kustannusmalli ja maksutapa.
 - Näitä ei voi muuttaa hankkeen aikana.
- Investointihankkeen hyväksyttävät kustannukset [vna 617/2023 20 §](#)

Tuotosperusteinen hanke

- Hankkeen oltava luonteeltaan kertakorvaukseksi soveltuva.
- Hanketta ei voi toteuttaa kokonaan julkisena hankintana.
- Hankkeen julkinen tuki on enintään 200 000 €.
- Hakemuksen liitteeksi esitetään yksityiskohtainen kustannusarvio:
 - eriteltynä suunniteltujen toimenpiteiden/osioiden kustannukset, sisältö, toteutustapa ja tuotos
 - kustannusten kohtuullisuuden arviointia varten hintavertailut tai tarjoukset.
- Tukipäätöksessä vahvistetaan hankkeessa tehtävät toimenpiteet ja niiden toteutumisen todentamiseksi tarvittavat asiakirjat.
 - Sisällölliset muutokset eivät ole mahdollisia.
 - Tukipäätöstä voidaan muuttaa vain toteuttamisajan osalta.
- Tuki maksetaan, kun vahvistetut osiot on toteutettu. Jos osion toteutuksessa on puutteita, tukea ei makseta lainkaan.

Rakentamishankkeissa huomioitavaa

- Kunnan rakennusvalvonnasta selvitettävä aina, tarvitseeko rakentaminen viranomaisluvan
 - Hakemuksen liitteeksi joko hyväksytty lupapäätös tai
 - lupaviranomaisen kirjallinen lausunto/ilmoitus, ettei lupaa tarvita
- Rakentamisen suunnittelukustannukset voivat syntyä ennen hankkeen vireilletuloa
 - Hyvällä suunnittelulla vältetään yllätykset hankkeen toteutuksessa.
 - Suunnittelijan on perehdyttävä rakentamisen säädöksiin (mm paloturvallisuus, esteettömyys).
- Tutustu Keski-Suomen ELY-keskuksen ohjeistukseen rakentamishankkeissa tarvittavista asiakirjoista [Rakentamisen asiakirjat](#) (pdf)

Kiitos mielenkiinnosta!

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

